



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Consultationes Theologicæ Et Spirituales Christiani verè fidelis & verè devoti ...

... De Excellentissimis Jesu Christi Dei-Hominis

Louis François <d'Argentan>

Augustæ Vindel. ; Dilingæ, 1723

VD18 80217931

Art. II. Qua ratione Jesus Christus prædicaverit Verbum Dei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45509

clavem ad recipiendum illum, illisque demonstrandum pulchritudines, quæ non apparent, nisi demonstrantur. Nonne & ipse fateberis, quod ad concilandum valorem verbo Dei, opus sit prædicatoribus, quendam suâ arte adjicere splendorem ?

Quomodò adhiberi possit eloquentia, & omnis generis ornamenta in concione, abs eo, quod profanetur Verbum Dei.

Novi optimè, inquit ad hæc Ecclesiasticus, nihil negligendum esse ex omni eo, quod conferre potest ad excolendum Verbum Dei, illiusque illustrandum honorem; nam cum ipsum sit, quod infinitâ suâ potentiâ omnes sine nihili extraxit creaturas hinc consentaneum omninò est æquitati, ut omnia se impendant ad evulgendam ipsius gloriam. Non diffitebor tibi, quin scientia, eloquentia, historia sacra & profana & quidquid boni qualescûq; suppeditant Auctores, adhiberi possit, si serviat majestati & sublimi consilio ac scopo, quem sibi præfixum habet Verbum Dei, sanctificandi nimirum animas. Verum dico, quando servit, vel servire potest: quod enim illi servit, procul abest, ut id ipsum de-

turpet. Quando autem Prædicatores non assumunt nisi ea, quæ servire possunt ad finem Verbi Dei, qui est, convertere peccatores, ipsorumque animis insculpere magnam æstimationem Dei, & ingentem mundi & vanitatum ejus contemptum, parùm & rarissimè utentur profanis; purum Verbum Dei absque comparatione majoris est roboris omnibûs illis, quæ non sunt ipsum: si aucupantur eloquentiâ, aucupentur illam more sanctorum Patrum, & plurimum habebunt roboris ad persuadendum populis magnas veritates salutis: verum non sint gerrones & loquaculi more profanorum & nugivendulorum, qui non nisi speciosa ostentant & jactitant verba, circa insulsas, ridiculas & contemptibiles vanitates. Non mihi hic mens est perstringere Prædicatores malos, sed ut exhibeam vobis idæam Prædicatoris perfectissimi, exhibendus alius non est, quàm Jesus Christus, Considera ergò.

ARGUMENTUM.

Quâ ratione Jesus Christus prædicaverit Verbum DEI.

ARTICULUS II.

Jesus Christus solebat prædicare pauperibus ac rudibus.

Redideris fortassè, quod cum incluserit in se omnes thesaurus sapientiæ & scientiæ Dei Pa-

tris sui, prædicare non debuerit nisi veritates infinitâ ratione transcendentem omnem intelligentiam.

gentiam humanam: Quid enim producere posset extra se, nisi quod includebat intus in semetipso? Et nihilominus nulla unquam vel tulit vel vidit ætas Prædicatorem, qui se demiserit ad instruendum simplicissimos, seque exhibuerit familiarem ad informandum plebem, non dico pari, quã ipse ratione, sed qui vel minimum æquiparandus sit ipsi: præcipuum ipsius erat studium prædicare pauperibus, magis rudibus, imperitis ruricolis, dicens, se ad hoc à Deo Patre suo missum esse è cælo in terram.

Marci I. *Eamus, inquit, in proximos vicinos, ut & ibi prædicemus; ad hoc enim veni.*

Sed videre, quanta simplicitate, quantavè familiaritate edocuerit illos sublimissimas de regno Dei veritates; an quidquam mirabilius esse possit? Affert illis comparationes desumptas ex agriculturâ, haultas ex modo, quo mulieres administrant rem familiarem, ut id, quod dicebat ipsis, redderet magis evidens, magisque ipsorum captui accommodatum; imò descendit ad res tam abjectas, ut arrogantia nostra sibi duceret probro, illas proponere in pulpito, nisi quamprimùm adjungeret, Jesum Christum priorem nobis proposuisse & in medium tulisse illas, quasi ad excusandum errorem, quem crederemus nos

commisisse: tam parùm capimus consilia æternæ hujus sapientiæ, quæ Majestate suâ rem non judicat indignam, demittere se usque ad nos induere infantem, infantum more balbutire, simplicitati nostræ se accommodare, se exinanire, ad salvandas animas pauperum peccatorum; & nos credamus, committere nos rem nobis indignam, si nos demittamus ad instituendum pauperes in Christianis moribus, præceptis, ac primis fidei dogmatibus. O nostræ dedecus arrogantia! Verbum æternum, sapientia infinita Patris se dejicit usque ad nihilum ad salvandum omnes, & omnes prædicando nituntur se attollere usque ad firmamentum, ut salvetur nemo.

Nonnè ipse est, qui edocuit nos *Pater noster*? Quantum prodigium, ô magne Deus! quod in stuporem haud immeritò arguit omnes Angelos in cælo? videre hunc unicum Patris æterni Filium, familiariter nos instruentem, velut parvulos fratres suos. Quando oratis, dicite: *Pater noster*, qui es in cælis. Hic est *Pater meus*, & etiam est *Pater vester*: Nam ego sum frater vester natu major, & vos estis parvuli fratres mei, nosque omnes nonnisi eundem habemus Patrem, qui regnat ibi superiùs in cælis: Petite ab illo regnum

Utebatur familiarissimis comparationibus.

regnum

Quanta vo-
luptas videre
Jesus Chri-
stum docen-
tem nos Pa-
ter noster.

regnum ipsius; nam ipse hoc
pararat vobis: sed dum illud
expectatis; rogate illum, ut
det vobis panem vestrum quo-
tidie velut egenis parvulis in
exilio. Vide, quam familiariter
nobiscum egerit Verbum DEI
Patris æternum, ut nostras lu-
craretur animas? O Missionarii,
quorum institutum est instituire
& intruere homines rucolas,
quam sublime est munus ve-
strum! vos quos zelus sacro
impetu cogit & agit ultra maria,
superante omnes procellas ac
tempestates, ut inquiratis mise-
ros sylvicolas in extremis salti-
bus ac desertis, ad conferendum
illis charitative, quod ab infini-
ta Jesu Christi accepistis chari-
tate, ad efficiendum ex illis fra-
tres vestros & domesticos fidei;
nonne credatis altissimos in cœ-
lo Seraphinos sanctâ rari in vos
invidiâ?

Magnus Apostolus sanctus
Paulus in raptu suo usque ad
tertium cœlum, ubi admiranda
didicit secreta, quæ manifestan-
di nobis carebat facultate, nihi-
lominus unum ex illis detexit
nobis, quod attollere nos omnes
deberet è terrâ in cœlum, dum
asseruit nobis: quod Deus Pa-
ter non contentus misisse nobis
propriam Verbum suum, ad
docendum nos, ut appellaremus
ipsum Patrem nostrum, volue-
rit nobis etiam mittere Spiritum

Filii sui in intima cordis nostri,
ad novam addendam nobis
confidentiam, ut bis appella-
remus ipsum Patrem nostrum,
& quidem voce altâ & quasi
clamando: *In quo clamamus, Abba*
Pater. Hoc verbum Abba, est
verbum Syriacum, quod signi-
ficat Pater. Sed sanctus Chryso-
stomus dicit, id esse verbum in-
timi amoris, quod parvuli infan-
tes dicere soleant, dum inci-
piunt balbutire. Et Theodore-
tus etiam tenet, quod Apосто-
lus per hæc exprimere nobis vo-
luerit modum agendi parvulo-
rum, qui loqui adhuc nesciunt:
Cor ipsorum plenum amore,
majoris eloquentiæ quam lingua
ipsorum, parvula sua ipsis ape-
rit brachia ac impellit, ut suavi
faciem serenante rilu currant,
seque conjiciant in suorum col-
la Patrum, quos haud alio, quam
nomine appellant papa. O Ma-
jestas infinita Dei! an agis ita
nobiscum miseris terræ vermiculis?

Quodnam cor non solvatur
in dulcorem, si penitiùs pauli-
per consideret, quousque exten-
dat se bonitatis hujus infinitæ
abundantia, quâ milit nobis Fi-
lium suum Unigenitum, Ver-
bum suum æternum, eo nomi-
ne, ad familiariter instruendum
nos, ac edocendum, ut appella-
remus ipsum Patrem nostrum?
Sed hoc nondum sufficit ad sa-
tiandum

Rom. 8.

S. Chryso-
stom. 14. in
Epist. Rom.

Theodore-
tus in c. 8. ad
Rom.

Deus vult à
nobis vocari
papa, uti in-
fantes suos
vocant pat-
res,

Pppp

tandum

Amor stu-
pendus Dei
erga nos,

tiandum plenè bonitatem pater-
ni cordis sui; vult insuper, ut
utamur erga ipsum amicabili ac
innocenti illà confidentià, quã
uti solent parvuli infantes erga
Patres suos, & consultò mittit
nobis Spiritum Filii sui, id est,
Spiritum Sanctum, qui non est,
nisi amor, in penetralia cordis
nostri, ut hanc nobis inspiret
confidentiam, in quã suam in-
cipiat voluptatem. O Deus!
quid fieret nobiscum, si cor-
respondere & vicem reddere nos-
semus tenerrimo tanti Patris er-
ga filios suos amore? O! si im-
petus amoris infantilis & filialis
nos sæpius impelleret ad curren-
dum in sinum ejus brachiis &
corde apertis, suavissima hæc
verba tenentes in ore: *Abba Pa-
ter, Abba Pater*; quã amanter
quasi reciperemur ab ipso?

Hoc bonum foret ac con-
gruum illi, replicat Onesimus,
cui agendum non esset nisi cum
animabus simplicibus ac inno-
centibus; posset enim cum illis
agere familiariter, & benevo-
lentiã lucrari illas; sed JESU
Christo prædicandum fuerat vi-
ris sapientibus, quales erant Do-
ctores legis; animabus perversis
& subdolis, quales erant Pha-
risæi; frontibus duris ac proter-
vis, quales plerique erant Judæi,
quibus statutum erat in omni-
bus opponere se ipsi invincibi-
liter. Hinc est, quod non con-

verterit nisi ipsorum paucissi-
mos, qui, uti videbatur, con-
cioneunicã convertere debuisset
omnes in mundo homines,
cùm ipse sit verbum omnipo-
tens, qui cuncta entia creata
traxit è profundâ abyssò nihili,
unico duntaxat verbo.

Verùm etiam, respondit Ec-
clesiasticus, JESUS CHRISTUS, qui
demisit usque ad nihilum, dum
instruendi erant pauperes & sim-
plicis vulgi homines, mirificè
sele elevavit, quando oppu-
gnanda fuerat duritia, vel con-
fundenda malitia & Hypocri-
sis Scribarum & Phariseorum.
Nonnè vocem induebat quasi
tonitru, nonnè omnem inten-
debat vim ac nervum eloquen-
tiæ prosternentis omnia, quan-
do ipsos objurgabat, in ipsos
invehatur. Revolve vigesi-
mum tertium caput in Evange-
lio S. Matthæi, & undecimum
caput in illo S. Lucæ: Videbis
quantã auctoritate & quantã
virtute loquatur illis: Væ vobis
Scribæ & Pharisei hypocritæ, qui
clauditis regnum coelorum ante
homines; vos enim non intratis;
nec introeuntes finitis in-
trare. Væ vobis Scribæ & Pha-
risei hypocritæ, quia comeditis
domos viduarum, orationes
longas orantes, propter hoc am-
plius accipietis judicium. Væ
vobis Scribæ & Pharisei hypo-
critæ, quia circuitis mare & ari-
dam,

Eloquentia
Jesu Christi
est admirabi-
lis in virtute
& sublimitate
suâ, quando
invehatur
in obstinatos
peccatores.

Math. 23.

Luc. 11.

dam, ut faciatis unum Profely-
tum, & cum fuerit factus, faci-
tis eum filium gehennæ, duplò
quàm vos. Væ vobis Duces
cæci, qui vos ipsos ducere &
gubernare non potestis. Væ vo-
bis Pharisei, quia decimatis
mentam & rutam & omne olus;
& præteritis iudicium & chari-
tatem Dei, excolantes culicem &
camelum glutientes. Væ vobis
Scribæ & Pharisei, quia similes
estis sepulchris dealbatis, quæ à
foris apparent hominibus spe-
ciosa, intus verò plena sunt os-
sibus mortuorum & omni spur-
citiâ. Phariseæ cæce, munda
prius, quòd intus est, ut fiat id,
quòd de foris est, mundum. Væ
vobis Scribæ & Pharisei hypo-
critæ, quia ædificatis sepulchra
Prophetarum, & ornatis monu-
menta iustorum, quos Patres
vestri occiderunt. Implete man-
suram Patrum vestrorum; quia
peiores estis illis, & pejora il-
lis adhuc faciatis: Serpentes,
genimina viperarum, quomò-
dò fugietis à iudicio gehennæ?

Dicere omnia hæc in ipsorum
præsentiâ, voce tonitruï non
absimili, quæ terrore percelle-
bat omnes; & zelo ignito, qui
succendebat cunctos: an un-
quam tantâ cum vehementia
declamatus fuerit sermo. An
unquam omnes & maximi qui-
que oratores vel Romæ, vel
Græciæ tanto in suis investivis

fuere terrori? Benè noverat,
quòd convertendi non essent,
probè agnoscens induratam ma-
litiâ cordis eorum; suas ta-
men offerebat ipsis gratias, qui-
bus inexcusabiles fierent coram
Deo. Non ignorabat, se non-
nisi excitare contra se rabiem
ferocium harum bestiarum, nec
minoris, quàm vitæ suæ statu-
rum sibi impendio; verùm
suam in hoc collocabat felicitatem,
si causam defenderet Dei,
virtutis & veritatis, suæ peri-
culo vitæ. Prædicatores, ecce
vobis exemplar vestrum; hic
enim Magnus per Antonoma-
siam Prædicator est, propositus
vobis ad imitandum. Ubi ve-
stra est facundia? ubi est virtus
vestra? ubi est fervor & zelus
vester? dum non audetis repre-
hendere vitia, nec vos opponere
maximis Dei inimicis? Dici-
tur, opus hic esse prudentiâ: An
Jesus Christus, dum dixit hæc
omnia, caruit illâ? sed habuit
prudentiam, & hanc prorsus
divinam, quæ nihil metuebat;
& nos habemus prudentiam
prorsus humanam, quæ timore,
ne displiceamus mundo, vos
percellit.

O Domine mi, replicat One-
simus, quàm cautè abstinendum
est hodie à stylo prædicandi tam
accenso tamque libero! acci-
piendus quis foret pessime: exi-
gitur enim nunquam non maxi-

Ignava ve-
cordia Præ-
dicatorum.

Ppp 2 ma

Nunquam
Orator tantâ
locutus est
cum vehe-
mentia, quâ
Jesus Chri-
stus.

uentia
Christi
mirabi-
virtute
olimitate
quando
ebatur
stianus
tores.

23

II,

ma erga personas illustres reverentia, ad ipsa etiam illorum sese extendens crimina, de quibus facere oportet, eaque semper tenere occulta, quantumvis sint publica; alioquin aliquis non effugiet imprudentia & temeritatis notam. Ita credo e quidem, reponit alter, notabitur sic coram mundo; sed quantam coram Deo inveniret notam, si mutum egerit canem, qui tenetur latrare contra vitia ex officio, idque ex meticolosa omiserit recordia?

*Jesus Christus
prædicans ac
commodavit
se singulorum
indigentia.*

Redeo ad considerandum modum admirabilem, quo usus est Jesus Christus in annuntian- do Verbo Dei. Accomodavit se uniuscujusque capacitati, ut prodesset omnibus, parvis, magnis, ignavis, doctis, magis rudibus, magis spiritualibus; docens omnia à primis principiis ac rudimentis, usque ad altissimum vitæ contemplativæ fastigium. Si instruendi erant pauperes & simplices, inquirebat ipsos in vicis ac villis suis; si objurganda erant vitia Magnatum ac potentium hujus mundi, conscendebat Cathedram in magnis civitatibus, & horrenda fulminabat & detorquebat in ipsos anathemata. Si confutandi erant errores, oppugnanda Doctorum Synagogæ protervia, nolentium credere, ipsum Deum esse, & verum Dei Filium, eòquod vide-

rent, ipsum verum esse hominem, nonnisi duobus usus est verbis, quibus quod opponerent, non habebant. Quid vobis videtur de Messia? cujus est filius? responderunt ipsi: Est Filius David; sed David vocat ipsum Dominum suum in Psalmo centesimo nono: *Dixit Dominus Domino meo; sede à dextris meis*: Si est ipse Dominus, quomodo est ipse filius? nisi fateamini, quod sit uterque; quod sit ipse Dominus, in quantum est Deus, quod sit ipse filius, in quantum est homo: quid dicitis ad hoc? nihil habebant, quod reponerent.

Psal. 109.

Si tradenda erant dogmata vitæ spiritualis, nihil tam sublime est, quod accedat ad illud, quod ad vesperam cœnæ dixit Apostolis suis in pulcherrimo illo habito ad ipsos sermone, qui refertur à S. Joanne Evangelii sui capite decimo sexto & decimo septimo, ubi nil loquitur, nisi de excellentiis charitatis, de unione intimâ animarum suarum cum Deo, de claritate, quam acceperat à Deo Patre suo, quamque communicaverat illis, ut unum essent inter se, sicut ipse & Pater ejus nonnisi sunt unum: vult ipsos sanctificari in veritate, & esse in se, sicut ipse est in Patre suo. Non est Verbum in toto illo magno sermone, quod non admirationem pariat maxi-
mè

*Jesus Christus
docet vitam
spiritualem.*

mē contemplativis, qui fuerunt unquam, quòdque incomprehensibilia non continent mysteria.

Si loquendum est, de altissimā perfectione orationis mentalis, consideratur & comprehendatur, si potest, quòd duobus dixit verbis ad Samaritanam: *Veri adoratores, adorant Patrem in Spiritu & veritate: Deus spiritus est, & eos, qui adorant eum, in spiritu & veritate oportet adorare.* Consulantur desuper illuminatissimi quique in Mystica Theologia, videbimus ipsos omni adhibitā contentione, ut aliquam illius nobis tribuant informationem, fateri tandem debere, se eò pertinere non posse, idque transcendere omnia tum verba, tum cogitata hominum, omnesque magnas has veritates adorandas esse in silentio, quas nostra non capiunt ingenia, sed potius capiuntur & absorbentur ab illis. Siquidem quid est adorare Deum in spiritu & veritate? Pater est Deus, Filius est veritas, & Spiritus Sanctus est spiritus. Si adorem Patrem per Filium ipsius unigenitum, quem donavit mihi, ut faciam per ipsum, quòd per meipsum facere non possem; si adorem ipsum per Spiritum Sanctum, quem misit in cor meum, ut daret mihi confidentiam, quā appellarem illum Patrem meum: an adoravero in

spiritu & veritate? Estne res ita intelligenda?

Sed enim esse non debent lumina & cognitiones proprii mei intellectus naturalis, nec affectus naturalis voluntatis meæ, quibus affixus teneor Deo ad contemplandum illum in oratione meā, ad cognoscendum & amandum ipsum. Alius requiritur intellectus, qui elevet animam meam supra proprium meum intellectum: hic intellectus est veritas infinita, & propria cognitio Dei, quæ excæcat meum intellectum. Alius requiritur amor supra illum, quem voluntas mea potest producere, qui attollat illam supra omnes affectus suos, ipsamque absorbeat in sphaera ignis prorsus divini, ubi perditur, abs eo, quòd se agnoscat, aut sciat, quid secum factum sit, aut quid faciat. An ita adoratur Deus in spiritu & veritate? Sed Pater cœlestis, quis facere potest, nisi feceris tu ipse? Nonne dixisti, quòd nemo cogitando ad staturam suam adjicere possit cubitum unum? Non, procul dubio, hoc non fit de eo cogitando, sed potius de eo non cogitando: Siquidem quamdiu sumus in nostris cogitationibus, semper sumus in nobis ipsis. Eheu! quā impossibile est exire animam ex seipsa, ut intret in te, nisi tu ipse attraxeris ipsam! Faciat, quidquid

Quid appellatur oratio passiva, quā non facit anima, sed quā recipit à Deo.

Joan. 4.

Jesus Christus docet arcana contemplationis, quæ nobis sunt incomprehensibilia.

Pppp 3

possit,

possit, ut attollat se vel minimum supra statum suum naturalem, magis retardabitur ab eo, quam promoventur. Si bene humiliare se noverit in abyfso sui nihili; scriptum est: *Qui se humiliat, exaltabitur.* Sed fortassis unum non minus impossibile est altero, nisi ipsemet Deus id faciat ex infinita miseratione sua.

Discursus hic pii nostri Ecclesiastici erat aliquantisper ni-

miùm spiritualis pro captu Onesimi, qui nulla præbebat singularis ex eo hausta voluptatis indicia (siquidem sensibus plus æquo immersi tam parùm capiunt ex rebus spiritus ut has velut Chimæras aspiciant) maximum autem ostendebat desiderium audiendi unam e concionibus Jesu Christi. Mox tuis annuam votis, respondit Ecclesiasticus. Audi & attende solemter.

Luc. 14.

ARGUMENTUM.

Purissima doctrina Jesu Christi compendiosè tradita in sermone supra montem facto.

ARTICULUS. III.

Differentia inter conciones Jesu Christi, & illas Scribarum & Phariseorum

HAud levis erat differentia inter prædicationes Jesu Christi & illas Scribarum, Phariseorum & Legis Doctorum. Nam 1. Jesus Christus prædicabat cum potestate supremâ veluti verus Deus & omnipotens Legislator: alii non loquebantur nisi velut simplices legis expositores, qui sæpe sæpius non explanabant nisi solas, quas in sacrificiis observari oportebat, cæremonias. 2. Loquebatur is cum magno spiritus fervore; & multo melius adhuc suis instruebat exemplis, quam verbis: illi loquebantur aridè, jejunè & oscitanter & adhuc tantummodò verbis, absque exemplis. 3. Circumfere-

bat ille miram eloquentiæ suavitatem in labiis suis, tantaque demulcebat aures voluptate, ut omnes catervatim inquirent ipsum in desertis, & sæpius tres integros dies consisterent ibi, obliti curas corporis & cuncta terræ negotia, rapti extra semetipfos audiendo discurrentem illum de rebus cœli, omnesque confiterentur, nunquam audivisse se sic hominem loqui; sed quod præcipuum erat, confirmabat omnia hæc, quæ dicebat, miraculis omnino manifestis, iisdemque plurimis: Scribæ & Pharisei his omnibus destituebantur, nec quidquam illorum possidebant. 4. Denique Jesus Chri-